

DE SPIJTOPTANT

‘Nous sommes tous des ratés, puisque ça finit par la mort.’
Georges Simenon

I

Chris zag niks door de mist. Het leek of er een bom was ontploft. De smog nam de straat in en veegde de draak op het Belfort weg. De wijzers op de klok waren wazig en tijdloos geworden. Chris plakte tegen het portier van zijn wagen, maar stopte nu pas de Ray Ban in het zakje van zijn pak. De avond leek als twee druppels op de ochtend. Het kabaal kwam om de hoek met de mist meegedreven. Chris hoefde niet te gaan kijken in de Belfortstraat om te weten wat er gaande was. Ze stonden allemaal te wachten tot de schuldige het Gentse politiekantoor zou verlaten. Camera's klaar, lenzen op de loer.

‘Witteboordcrimineel opgepakt.’

‘Secretaris van staatssecretaris aan de galg gepraat.’

Chris zag de titels al in de krant. Zo te horen kwam de man naar buiten, slechts beschermd tegen al dat verbale geweld met een mantel die als een cape over zijn schouders lag. Gebogen werd het gedrocht naar zijn kooi begeleid. De handboeien bleven achterwege en de paar agenten die op de hoogte waren van de zaak hielden de aasgieren op afstand.

‘Smeerlap! Ik hoop dat je rot in de cel!’

‘Je krijgt wat je verdient, vuilaard!’

‘Levenslang voor mijn part!’

Chris kon het allemaal horen, zelfs tot in de Nederpolder aan de zijkant van het politiekantoor. De deur van de combi werd dichtgeschoven met een smak die deed denken aan het geluid van

een guillotine. Daarna trokken ze met sirene, met zwaailicht en met branie door de straten van Gent.

Chris wachtte. Op de pointe. Het tumult implodeerde in de mist. Na een kwartier duwde hij zich af van het portier en maakte zich op voor het echte werk. Het verhaal *achter* het verhaal.

De garagedeur in de Nederpolder ging open en Elsie Velge, de Gentse korpschef, kwam naar buiten. Chris was na al die tijd nog steeds niet gewend geraakt aan haar tred, zoals ze met dat kunstbeen onder haar broek voortdurend op een springveer leek te staan. Ze keek naar links en naar rechts, speurde de hele straat af. De mist legde een filter op de wereld, maakte alles zachter.

Chris stak een duim op.

‘We zijn alleen.’

Ze gaf het sein naar de garage. Een paar seconden later kwam ze naast hem staan.

‘Die mist maakt het niet makkelijker’, zei ze.

Chris knikte.

‘Maar het is gelukt. Ze zijn erin getrapt, de sukkels.’

‘Top’, zei Chris.

‘De wereld is waanzinnig geworden. Heilig en hysterisch tegelijk. Ze zijn nu zeker die combi aan het achtervolgen.’

Chris dacht aan de stand-in die de plaats van de schuldige had ingenomen. De man die op dat moment in de combi misdadiger zat te spelen om de meute en de pers voor de gek te houden. Je kon zeggen: die mist strooide in de ogen van de omstanders, maar Chris hield niet van beeldspraak. Hij was als de zon en zei altijd waar het op stond.

‘Wie was het?’ vroeg hij.

‘Wie was wie?’

‘De man die werd afgevoerd.’

Hij wilde weleens weten wie zoveel fantasie had dat hij zich kon inleven in de rol van misdadiger. Kon je dat wel? Moest je

daarvoor zelf niet wat van een misdadiger hebben? Maar wie had dat niet?

‘Hij was dertig jaar in dienst bij ons. Gepensioneerd.’

Chris fronste.

‘Speelt in een amateurgezelschap.’

‘Top.’

‘Hij zal er wel geen Oscar voor krijgen, maar het heeft gewerkt.’

De mist en de vertolking vormden de beste rookmachine die men zich kon wensen.

Op dat moment kwam uit de garage de echte vip gestapt. Hij stond in tegenlicht en leek uit een grot te komen. Uit een wereld die niet bestond. Hij liep tegen de zeventig en tegen een meter negentig aan, droeg een driedelig kostuum met krijtstreep, een strik, een kameelkleurige overjas en een foulard. Een panama beschermde zijn kale kop.

‘Daar heb je je echte exemplaar’, zei Velge.

‘Ben je zeker?’ vroeg Chris.

‘Ziet er niet uit als een misdadiger, hé?’

‘Wie wel?’ zei Chris.

Het heertje zag er meer uit als een boekhouder.

‘Hij werkte zijn hele leven voor een staatssecretaris.’

Chris herkende de vent.

‘Staatssecretaris...’

‘Mari.’

‘Heeft hij echt al die dingen misdaan?’ vroeg Chris.

Velge schudde het hoofd.

‘Wil je niet weten’, zei ze. ‘Te veel om goed te zijn. Te weinig om trots op te zijn.’

De laatste keer dat hij de secretaris had gezien was vijf jaar geleden. Jean-Paul Rousseau was zijn naam.

‘Je kent de snelste weg?’

Chris knikte.

‘Ik ken de weg’, zei Chris.

‘Met het circulatieplan ga je best...’

‘Ik weet de weg.’

‘Prima. Ik bel je zodra je er bent. En de back-up zal klaarstaan: twee man in burger. Keizer Karelstraat.’

Ze namen afscheid met een knikje. Voor voorbijgangers leek ze op een vrouw die zonet aan een man de weg had gevraagd.

‘Ik hou je op de hoogte over je aflossing vannacht.’

‘Top.’

‘En, Chris?’

Hij stond midden op straat, op twee meter van zijn klant.

‘Wees voorzichtig.’

‘Altijd.’

‘Er zijn veel mensen die hem liever dood dan levend zien.’

Chris knikte. En knipoogde.

‘Niet als ik nog in leven ben.’

Hij stond bij de secretaris. Hij keek nog een keer achter zich, maar de korpschef was al verdwenen. Opgeslorpt door de smog. De ‘klant’ had een lange nek die Chris deed denken aan die van een giraf. De giraf stak zijn handen naar voren alsof hij boeien verwachtte. Maar Chris had geen boeien en als hij ze wel had, zou hij ze niet gebruiken. De secretaris was een dandy, maar ook een schlemiel. En dat Franstalige accent hielp bovendien voor geen meter. Rousseau leek zijn bodyguard nog niet herkend te hebben.

‘Geen handboeien, *mon vieux*?’

‘Nee’, zei Chris.

‘Hé, ik ken je, nietwaar? Jij bent... Coene.’

‘Correct.’

‘Jij was bodyguard. Ben je overgestapt naar de flikken?’

‘Nee, ik ben nog steeds dezelfde.’

‘Wat ben je dan?’

‘Ik ben de man die u straks dankbaar zult zijn.’

Chris nam hem bij de arm, alsof hij hem zou begeleiden naar het rusthuis. Zij aan zij staken ze de straat over tot bij de wagen, een zwarte, gepantserde Mercedes met geblindeerde ruiten, nog minder doordringbaar dan de mist. Onderweg drukte Chris de man tegen zich aan. De giraf bleef enkele keren haperen over de kasseistenen. Chris kamde de buurt uit. Hij keek naar de ramen die door de mist leken op beslagen ruiten na een warme douche.

‘Waar gaan we heen?’

Chris zweeg.

‘Ga je me negeren?’

Ze stonden bij de wagen.

‘Ik ga u niet negeren. Ik ga u beschermen.’

‘Een beschermengel. Waar heb ik dat aan verdiend?’

‘Wie zegt dat u het hebt verdiend?’

De woorden waren nog maar uit zijn mond of hij had er al spijt van. Wat had zijn nieuwe stoïcijnse meester Seneca gezegd over vrijheid en het lot dat een mens ‘verdiende’? *Een wijs man bezit de vrijheid, onverkort en bestendig. Hij is ongebonden, onafhankelijk, torent boven alles uit. Want hij staat boven Fortuna, dus wat kan er boven hem staan?* En die andere filosoof, zijn moeder, had hem iets anders geleerd: respect voor ouderen. En dus verbeterde Chris zich:

‘Meneer Rousseau? Ik ga u naar huis brengen.’

‘Naar huis? Ze zijn me thuis komen halen, *mon vieux*. Ontvoerd ben ik.’

Chris knikte naar de achterbank van de wagen. Rousseau keek nog een keer naar de torens van Gent. Een onzichtbare hand duwde hem met zijn hoofd op de achterbank.

‘Wees gerust’, zei Chris. ‘Uw nieuwe huis is een safehouse.’

‘Een safehouse? Waarom zou ik daar veiliger zijn?’

Chris kamde nog een keer de straat uit. Sloot het portier. Liep om de wagen heen, ging achter het stuur zitten en startte de

motor. Net voor hij de Mercedes geluidloos als een schaatser de straat liet uitrijden, zei hij:

‘Omdat het een huis is. Een echte *thuis*.’

Onderweg naar het safehouse aan de Reep keek Chris geregeld in de achteruitkijkspiegel. Hij checkte of hij werd achtervolgd. Een paar keer bleef zijn blik hangen op het gelaat van de giraf op de achterbank. De panama lag als een pekinnees op zijn schoot.

‘Kun je wel zien in die mist?’ vroeg hij met een Frans accent.

Chris keek in de spiegel.

‘Moet je je mistlampen niet aansteken?’

‘Ik zie genoeg’, zei Chris. ‘Het is niet ver.’

Het bleef twee seconden stil. Daarna stak Rousseau weer van wal. Maar Chris luisterde niet. Daar had je hem weer: de man die graag praatte. Snel praatte. Een regelrechte ratelaar. Zou dat even tegenvallen. Chris haatte het om vaak en lang te praten.

‘Je praat niet graag, hé?’

‘Praten wordt overschat.’

‘Waarom?’

‘In mijn job is non-verbaal gedrag belangrijker dan woorden.’

‘Ik deed niets anders dan praten’, ging Rousseau verder. ‘Ik was jarenlang, wat zeg ik, decennialang, zoals je wel weet, de spreekbuis van een voorname politieke familie. De familie Mari was niet niks. Twee generaties lang. Aan de telefoon, op recepties, bij alle gelegenheden. Heel wat belangrijke mensen. Je zou kunnen zeggen dat ik de stem, het gezicht én het geweten van de familie was. Ik was discreet, want zoals je weet ga je niet de politiek in om vrienden te maken...’